

VILNIAUS ANTAKALNIO GIMNAZIJA

PATVIRTINTA
Vilniaus Antakalnio gimnazijos
direktorės 2025 m. rugpjūčio 29 d.
įsakymu Nr. V-76

UGDYMO NE GIMNAZIJOSE APLINKOJE ORGANIZAVIMO APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus Antakalnio gimnazijos (toliau – gimnazija) Ugdymo ne gimnazijos aplinkoje organizavimo aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja ugdymo ne gimnazijos aplinkoje formas, trukmę, planavimą ir organizavimą, ir reikalavimus mokinių saugumui bei turiningam ugdymo laiko panaudojimui užtikrinti.

2. Siekiant Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrosiose programose, patvirtintose Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. rugpjūčio 24 d. įsakymu Nr. V-1269 „Dėl Priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“, (toliau – Bendrosios programos) nustatytų tikslų, mokinių mokymosi procesas turi būti organizuojamas ne tik gimnazijos, bet ir kitose aplinkose. Ugdymas ne gimnazijos aplinkoje gali būti organizuojamas muziejuje, galerijoje, teatre, parke, gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos, matematikos mokslų ir kūrybiškumo (angl. Science, Technology, Engineering, Art (creative activities), Mathematics) (toliau – STEAM) atviros prieigos centre ar kitose mokymuisi tinkamose aplinkose.

3. Ugdymas ne gimnazijos aplinkoje organizuojamas, kai dalyko ar kelių dalykų bendrojoje programoje numatytiems tikslams pasiekti būtina užtikrinti sąlygas, kurios padėtų mokiniams geriau įsisavinti mokymosi turinį, įgyti praktinės patirties ir išbandyti įvairius mokymosi kontekstus. Siekiant užtikrinti ugdymo ne gimnazijoje aplinkoje veiksmingumą, mokiniams organizuojamos aktyvios ugdomosios ir pažintinės veiklos ir vertinama mokymosi pažanga.

4. Aprašo nuostatos netaikomos, kai ugdymo ne gimnazijos aplinkoje trukmė yra iki vienos valandos, o veiklos tiesiogiai siejasi su dalyko Bendrosiomis programomis ir organizuojamos gimnazijos prieigose bei yra numatytos pamokos plane.

II SKYRIUS UGDYMO NE GIMNAZIJOSE APLINKOJE ORGANIZAVIMO FORMOS IR TRUKMĖ

5. Ugdymo ne gimnazijos aplinkoje organizavimo formos:

5.1. ne gimnazijoje organizuojama tiesiogiai su dalyko bendrosios programos įgyvendinimu susijusi ugdomoji veikla. Tokios veiklos gali būti vykdomos muziejuose, STEAM atviros prieigos centruose, parkuose, sporto aikštynuose ar kitose erdvėse;

5.2. papildoma pažintinė veikla ar išvyka, padedanti siekti bendrojoje programoje numatytų tikslų, organizuojama šiais būdais:

5.2.1. ekskursija – turistinių objektų lankymas nustatytu maršrutu ugdymo tikslais, kurią vykdo gidas arba mokytojas; gidas – asmuo, kuris suteikia specialią informaciją apie lankomus muziejus, meno galerijas, gamtos, kultūros, mokslo, parodų ar kitus objektus arba vietas;

5.2.2. turistinė stovykla – trumpalaikio vaikų poilsio organizavimo forma į rekreacinę teritoriją su įrengta stovyklaviete;

5.2.3. sąskrydis – organizuotas vaikų susibūrimas gamtinėje aplinkoje (stovyklavietėje) poilsio ar ugdymo tikslais;

5.2.4. vaikų turizmo renginys – trumpalaikės neformaliojo vaikų švietimo programos (gali būti sudedamoji formaliojo ir neformaliojo švietimo programos dalis) vykdymas keičiant vietą pažintiniais, rekreaciniais ir sportiniais tikslais;

5.2.5. žygis – ugdymo tikslais organizuotas keliavimas nustatytu maršrutu pėsčiomis ar naudojant įvairias priemones;

5.2.6. varžybos – organizuotas vaikų (jų grupių) rungtyniavimas ugdymo tikslais;

5.2.7. kitos gimnazijos vykdomos pažintinės veiklos formos.

6. Ugdomosios ir pažintinės veiklos, organizuojamos ne gimnazijos aplinkoje, trukmė:

6.1. trumpalaikė (nuo vienos iki kelių valandų);

6.2. visos dienos (trukmė ilgesnė nei per dieną nustatytas pamokų laikas);

6.3. ilgesnė nei vienos dienos (trunka ilgiau nei vieną ugdymo dieną, įskaitant kelionę ir apgyvendinimą).

7. Ugdomosios ir pažintinės veiklos ne gimnazijos aplinkoje organizuojamos:

7.1. artimoje aplinkoje, netoli gimnazijos esančiose organizacijose, viešose erdvėse ir kituose objektuose;

7.2. kitame mieste ar kitoje savivaldybėje (šalies viduje);

7.3. kitoje šalyje.

III SKYRIUS

UGDYMO NE GIMNAZIJOSE APLINKOJE PLANAVIMAS IR ORGANIZAVIMAS

8. Ugdymo ne gimnazijos aplinkoje poreikį numato mokytojai, atsižvelgdami į dalyko bendrojoje programoje numatytus tikslus. Poreikis organizuoti ugdymą ne gimnazijos aplinkoje ir tam reikalingi resursai derinami su ugdymo skyriaus vedėju pagal kuriojamus dalykus ar jį laikinai pavaduojančiu asmeniu. Organizuoti ugdymą ne gimnazijos aplinkoje atsižvelgiama į šiuos veiksnius:

8.1. tikslingumo. Numatoma, kaip suplanuotos veiklos padės siekti dalyko bendrojoje programoje numatytų tikslų, kokios užduotys bus skiriamos mokiniams ir kaip bus vertinama jų pažanga;

8.2. mokinių saugumo. Numatomos priemonės mokinių saugumui esant ne gimnazijos aplinkoje užtikrinti;

8.3. įtraukumo. Siūlant veiklas atsižvelgiama į mokinių mokymosi poreikių įvairovę ir sudaromos sąlygos visiems mokiniams dalyvauti planuojamose veiklose, numatant įvairius mokinių įsitraukimo į veiklas būdus;

8.4. ekonomiškumo. Įvertinama, kokių papildomų žmogiškųjų ir finansinių išteklių gali pareikalaus ši veikla ir ar gimnazija gali juos skirti;

8.5. rizikų tikimybės. Apsvarstomos galimos rizikos ir numatomi jų įveikos būdai.

9. Siekiant, kad ugdymas ne gimnazijos aplinkoje sukurtų prielaidas mokiniams patirti gilesnę mokymosi patirtį:

9.1. numatomi konkretūs uždaviniai, kuriems pasiekti ugdymo procese reikalingos kitokios aplinkos;

9.2. į pasiruošimo procesą įtraukiami mokiniai ir padedama jiems suprasti planuojamos ne gimnazijos aplinkoje veiklos kontekstą;

9.3. jeigu ugdymo proceso metu į mokymosi vietą vykstama specialiu transportu, važiavimo laikas iš dalies panaudojamas mokymuisi;

9.4. ugdymo procese organizuojamos aktyvios mokymosi veiklos, pritaikytos kitokiai aplinkai, kurios negalimos organizuoti mokantis klasėje;

9.5. į ugdymo procesą pagal galimybes įtraukiamos interaktyvios mokymosi priemonės;

9.6. ugdymo veiklos organizuojamos pagal iš anksto sudarytą planą.

IV SKYRIUS

SAUGUMO REIKALAVIMAI IR ATSAKOMYBĖS

10. Organizuojant ugdymą ne gimnazijos aplinkose ir siekiant užtikrinti besimokančiųjų saugumą, yra skiriami atsakingi ir lydintys asmenys.

10.1. atsakingas asmuo skiriamas vienas, tačiau atsižvelgus į veiklą ne gimnazijos aplinkoje pobūdį, gali būti skiriama ir daugiau;

10.2. lydintys asmenys gali būti gimnazijos pedagoginiai darbuotojai, mokinių tėvai ar praktiką atliekantys studentai (tačiau lydintys asmenys negali būti pagal bendrojo ugdymo programą besimokantys mokiniai), kurių funkcijas įsakymu apibrėžia gimnazijos direktorius.

10.2. lydinčių asmenų skaičius skiriamas atsižvelgiant į ugdymo ne gimnazijoje trukmę ir veiklose dalyvaujančių mokinių skaičių:

Mokinių skaičius	Lydintis asmuo
Trumpalaikės (nuo vienos iki kelių valandų) ugdomosios veiklos artimojoje aplinkoje	
Mažiau nei 30 mokinių, kurie yra jaunesni nei 16 metų	* Neskiriamas
Daugiau nei 30 mokinių, kurie yra jaunesni nei 16 metų	* Gali būti neskiriamas
Mažiau nei 30 mokinių, kurie yra vyresni nei 16 metų	* Neskiriamas
Daugiau nei 30 mokinių, kurie yra vyresni nei 16 metų	* Gali būti neskiriamas
Vienos dienos (ilgesnė nei per dieną nustatytas pamokų laikas) ugdomosios veiklos mieste ar šalies viduje	
Mažiau nei 30 mokinių, kurie yra jaunesni nei 16 metų	* Gali būti neskiriamas
Daugiau nei 30 mokinių, kurie yra jaunesni nei 16 metų	Vienas ir proporcingai didinamas
Mažiau nei 30 mokinių, kurie yra vyresni nei 16 metų	* Gali būti neskiriamas
Daugiau nei 30 mokinių, kurie yra vyresni nei 16 metų	Vienas ir proporcingai didinamas
Ilgesnės nei vienos dienos (trunka ilgiau nei vieną ugdymo dieną, įskaitant kelionę ir apgyvendinimą) ugdomosios ir pažintinės veiklos šalies viduje ir užsienyje	
Mažiau nei 30 mokinių, kurie yra jaunesni nei 16 metų	Du
Daugiau 30 mokinių, kurie yra jaunesni nei 16 metų	Proporcingai didinamas
Mažiau nei 30 mokinių, kurie yra vyresni nei 16 metų	Vienas
Daugiau nei 30 mokinių, kurie yra vyresni nei 16 metų	Proporcingai didinamas
<i>* įvertinus mokinių brandą, ugdomųjų veiklų sudėtingumą, vietą ar viršijus 30 mokinių skaičių ir kitas aplinkybes, gali būti skiriamas lydintis asmuo ar daugiau lydinčių asmenų.</i>	

11. Siekiant užtikrinti mokinių saugumą organizuojant ugdymą ne gimnazijos aplinkoje, nustatoma, kad:

11.1. ugdymo skyriaus vedėjas pagal kuruojamus dalykus ar jį laikinai pavaduojantis asmuo:

11.1.1. skiria ir tvirtina asmenį(-is), atsakingą(-us) už ugdymo ne gimnazijos aplinkoje organizavimą;

11.1.2. susipažinęs su atsakingo asmens parengta ugdomųjų ar pažintinių veiklų programa / planu, įvertinęs galimas rizikas ir kitus veiksnius, teikia pritarimą / neteikia pritarimo planuojamai veiklai;

11.1.3. skiria ir tvirtina lydinčiuosius asmenis (rengia įsakymo projektą);

11.2. atsakingas asmuo(-ys):

11.2.1. parengia ugdomųjų ar pažintinių veiklų programą / planą ir numato parengiamuosius darbus;

11.2.2. numato galimas rizikas ir pasirengimą joms valdyti; jei planuojama vykti į užsienio šalį, susipažįsta su Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos rekomendacijomis dėl vykimo į pasirinktą šalį;

11.2.3. priima vadybinius sprendimus, reikalingus ugdymui ne gimnazijos aplinkoje įgyvendinti;

11.2.4. pristato suplanuotų veiklų planą mokiniams ir jų tėvams (globėjams, rūpintojams);

11.2.5. įtraukia lydinčius asmenis į parengiamuosius darbus, numato jų pareigas, priskiria lydintiems asmenims mokinių grupes, už kurių saugumą jie atsakingi;

11.2.6. pats dalyvauja išvykoje ir užtikrina numatytų veiklų įgyvendinimą;

11.2.7. užtikrina, kad vykdant suplanuotas veiklas būtų laikomasi gimnazijoje nustatytų procedūrų:

Atsakingo asmens atliekamos procedūros	Ugdomosios ir pažintinės veiklos trukmė		
	Trumpalaikė (vienos - kelių valandų)	Vienos dienos mieste ar šalies viduje	Ilgalaikė šalies viduje ir užsienyje
Informacijos skelbimas	Ne vėliau, kaip prieš 5 darbo dienas mėnesio veiklos plane		
Prašymo pateikimas	Prašymo rašyti nereikia. Administracijos atstovas, ugdymo ne gimnazijos aplinkoje dieną atsakingas už mokinių saugumo užtikrinimą gimnazijoje, informuojamas apie ugdymo proceso organizavimą mokiniams, kurie nedalyvauja mokytojo suplanuotose veiklose	1. Ne vėliau, kaip prieš 5 darbo dienas, suderinus su ugdymo skyriaus vedėju, gimnazijos raštinei pateikiamas prašymas, kuriame nurodoma: ugdymo ne gimnazijos aplinkoje forma, tikslas / uždaviniai, lydintis asmuo(-ys). 2. Prie prašymo pridedama: • ugdomųjų ar pažintinių veiklų programa / planas; • veiklose dalyvaujančių mokinių abėcėlinis sąrašas; • mokinių pasirašyto supažindinimo su saugaus elgesio taisyklėmis lapo originalas; • atsakingo asmens ir lydinčio asmens(-ų) pamokų pavadavimas, raštu suderintas su kolegomis; • ugdymo organizavimas mokiniams, nedalyvaujantiems veiklose	
Veiklų plano / programos parengimas	Rengiamas tik pamokos planas	Ugdomųjų ar pažintinių veiklų programa / planas pridedamas prie atsakingo asmens prašymo.	
Veiklų plano / programos pristatymas mokiniams	Ne vėliau, kaip prieš 3 darbo dienas aptariama pamokoje	Ne vėliau, kaip prieš 7 darbo dienas aptariama pamokoje ir informuojama el. dienyno komentarų skiltyje	
Veiklų plano / programos pristatymas mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams)	Ne vėliau, kaip prieš 3 darbo dienas informuojama el. dienyno komentarų skiltyje	Ne vėliau, kaip prieš 7 darbo dienas informuojama el. dienyno komentarų skiltyje	
Raštinio tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimo gavimas	Neprivaloma, išskyrus individualius atvejus / pagal įrašus el. dienyno skiltyje „Sveikatos duomenys“	Likus ne daugiau, kaip 2 darbo dienoms iki ugdymo ne gimnazijos aplinkoje, gaunamas tėvų (globėjų, rūpintojų) pranešimas el. dienyne	
Mokinių elgesio taisyklių aptarimas ir supažindinimas pasirašytinai	Mokinių pasirašytą instruktavimo lapą saugo atsakingas asmuo	Mokinių pasirašyto instruktavimo lapo originalas pridedamas prie prašymo, o jo kopiją saugo atsakingas asmuo	
El. dienyno pildymas įvykus pamokoms ne gimnazijoje	Pamoka (-os) ne gimnazijos aplinkoje įrašomos: • 1 variantas, kai pamoka (-os) ne gimnazijoje aplinkoje vyksta dalyko mokytojo pamokos metu: Tvarkaraštis → pamoka → pamoka už mokyklos ribų;		

	• 2 variantas, kai pamoka (-os) ne gimnazijoje aplinkoje vyksta ne pamokų tvarkaraštyje nurodytu metu ar tą dieną to dalyko pamokos (-ų) nėra; Papildomi duomenys → nekontaktinės valandos → pamoka kitoje aplinkoje; • 1 ir 2 variantai derinami kai dalyko pamokų tą dieną vedama daugiau, nei jų yra pamokų tvarkaraštyje. El. dienyne įrašoma: • pamokos tema, turinys, mokinių veikla(-os): sąlyga → veikla → rezultatas; • ugdymo proceso ne gimnazijoje trukmė valandomis, perskaičiuojant į atitinkamo dalyko pamokas (mokymosi laiką) ir įskaičiuojant kelionei skirtą laiką. Ugdymų ir pažintinių veiklų, kurios trunka ilgiau nei vieną dieną atveju, neįskaičiuojamas laikas skirtas mokinių poilsui, apgyvendinimui, nakvynei ir pan.
--	---

11.2.8. jei planuojama vyksti į užsienio šalį:

11.2.8.1. pateikia detalią informaciją nepilnamečių mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams) dėl nakvynės vietos, nurodo telefono numerį, kuriuo gali susiekti, bei kitą, jo nuožiūra, svarbią informaciją;

11.2.8.2. susipažįsta su būtina mokinių saugumui užtikrinti informacija;

11.2.8.3. jei reikalinga, organizuoja vizos gavimo procedūras;

11.2.9. atsakingam asmeniui netaikomas reikalavimas turėti gido profesinę kvalifikaciją;

11.3. nepilnamečių mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) atsakingi už:

11.3.1. raštiško sutikimo dėl vaiko dalyvavimo planuojamose veiklose pateikimą atsakingam asmeniui. Sutikimas pateikiamas pranešimu el. dienyne. Mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) turi teisę nepritarti, kad vaikas dalyvautų veikloje, organizuojamoje ne gimnazijos aplinkoje. Mokiniams, nedalyvaujantiems organizuojamoje veikloje, vyksta ugdymo procesas gimnazijos direktoriaus įsakymu nustatyta ugdymo organizavimo forma;

11.3.2. su veiklų įgyvendinimu susijusių išlaidų apmokėjimą;

11.3.3. būtinos informacijos apie vaiko sveikatą perdavimą lydintiems asmenims;

11.4. mokiniai atsakingi:

11.4.1. už dalyvavimą organizuojamoje veikloje. Atsisakyti dalyvauti gali tik dėl pagrįstų priežasčių;

11.4.2. už aptartų elgesio taisyklių laikymąsi: nekelti grėsmės sau ir kitiems keliaujant transporto priemone, nepažeisti saugaus eismo reikalavimų, atsakingai elgtis lankant numatytus objektus ir kt.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

12. Aprašas parengtas vadovaujantis Pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrųjų ugdymo planų 11 priedu „Ugdymo ne mokyklos aplinkoje organizavimo aprašas“.

13. Ugdymui ne gimnazijos aplinkoje organizuoti naudojamos pažintinei veiklai skiriamos lėšos, vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2007 m. spalio 2 d. įsakymu Nr. ISAK-1934 „Dėl Mokinių pažintinei veiklai skirtų lėšų naudojimo metodinių rekomendacijų patvirtinimo“.

13. Mokinio mokymosi laikas dalyvaujant ugdymojoje ar pažintinėje veikloje, trunkantis ilgiau nei pamoka, perskaičiuojamas į konkretaus dalyko (-ų) mokymosi laiką (pagal pamokos (-ų) trukmę).

14. Ugdymas ne gimnazijos aplinkoje gimnazijos direktoriaus įsakymu gali būti organizuojamas laisvomis nuo ugdymo dienomis ar pasibaigus dienos ugdymo procesui ir yra įskaitomas į ugdymui skirtą laiką.
